

Kraftmätningen fortsätter

Protesterna i Hongkong är nu inne på sin tredje vecka. I slutet av förra veckan skulle samtal mellan Hongkong-regeringen och de demonstrerande studenterna ägt rum, men försöken bröt samman. KinaNytts Göran Leijonhufvud förutspår att aktionerna kommer fortsätta till och från under hösten, samtidigt är det business as usual i Hongkong. Frågan är hur länge Peking kan låta aktionerna pågå och om kommunistpartiet kommer kalla in trupper för att slå ner studenternas uppror precis som i Peking 1989. Enligt Göran Leijonhufvud finns det paralleller med demokrativågen i Peking, men det finns också många viktiga skillnader.

Sidan **6**

合作 **SWEDEN-CHINA**
Trade Council

World Trade Center, Klarabergsviadukten 70, B4
Box 240, 101 24 Stockholm
Telefon 08-588 661 11 • Fax 08-588 661 90
info@sctc.se • www.sctc.se

Kineser tar över modet i Prato

Italienska Prato, en gång känt för landets mest utsökta kläder och tyger har blivit centrum för snabbtillverkade modeplagg till låga priser. Medan italienska företag har gått omkull har närmare 5 000 kinesiska företag etablerat sig i staden. För de senaste borgmästarna har den kinesiska invasionen blivit en huvudvärk rapporterar KinaNytts Agneta Engqvist.

Sidan **16**

Vad vill Kina med Sverige?

Vad vill Kina egentligen med Sverige och de övriga nordiska länderna? Vi är små länder som utgör en liten del av Kinas ekonomiska intressen, men ändå besöks vi av kinesiska ledare och kinesiska företag är intresserade av vår marknad och gör stora företagsuppköp, som exempelvis Geelys uppköp av Volvo. KinaNytts Kristina Sandklef har läst rapporten om Kinas politiska prioriteringar i Norden.

Sidan **19**

Innehåll 4/2014

Ledare – Kinastrategi och Hongkong i fokus	3
Statistik	4
Ny bok – Cho visar fler vägar till Kina	5
Ny vd för Svenska handelskammaren i Kina	5
Nytt lantbruksråd i Peking	5
Analys – Business as usual trots politisk kris	6
Informationsutbytesavtal Sverige – Hongkong	11
Svensk design i största satsningen i Hongkong	12
Kinesiska invandrare tar över modet i italienska Prato	13
Därför är Kinas intresse för Sverige så stort	19
Efter Kinaaffären – viktigt veta vem du gör affärer med	20
Uigurisk terrorism i Kina	22
Krönika – Ai Weiwei och makten provocerar varandra	24

Medarbetare i detta nummer

AGNETA ENGQVIST
har arbetat i Kina under hela reformperioden sedan början av 1980-talet. Hon har träffat de allra första entreprenörerna och aktieägarna men också dagens mångmiljonärer.

GÖRAN LEIJONHUFVUD
har arbetat med Kina sedan 1966 då han kom rakt in i utbrottet av kulturrevolutionen. Han har varit stationerad i landet i 30 år, mesta tiden som korrespondent för Dagens Nyheter.

KRISTINA SANDKLEF
började studera Kina 1990 och har arbetat i olika roller med Kina sedan 1998. Nu senast som makroekonom på East Capital. Kristina är i dag fristående rådgivare i Kina-frågor.

Utgivningsplan KinaNytt 2014

UTGIVNING:

KinaNytt distribueras med 5–6 nummer per år, fördelad över tre nummer på våren och två–tre nummer under hösten 2014.

ANNONSPRISLISTA 2014:

4-färg		sv/v	
1/1 sida	12 000 SEK	1/1 sida	9 600 SEK
1/2 sida	6 750 SEK	1/2 sida	5 400 SEK
1/4 sida	4 500 SEK	1/4 sida	3 600 SEK

INFORMATION:

För information om bilagor, priser och tekniska förutsättningar samt bokning av annonsutrymme i kommande nummer kontakta Elisabet Söderström på info@sctc.se eller telefon 08-588 661 11.

Med reservation för eventuella ändringar. Annonpriserna gäller för 2014. Medlemmar i SCTC erhåller 15% rabatt på ovan angivna priser.

Kinastrategi och Hongkong i fokus

Det är med glädje och stolthet som jag kan rapportera att flera representanter för SCTC deltog och talade under Kina-dagen i Almedalen 2014. Kina-dagen drog fullt hus med efterföljande mingel i landshövdingens trädgård. Med sina 500 deltagare under dagens lopp rankades det bland de mest besökta näringslivsseminarierna under Almedalsveckan.

FÖRRA ÅRETS KINA-DAG avslutades med ett upp-rop om samling över parti- och blockgränser kring en svensk Kinastrategi. Uppropet resulterade i att en grupp bildades som nu arbetar i drygt ett år med frågan under SCTC:s ledning. Gruppens huvuduppgift har varit att ta fram ett system för att optimera framför allt de svenska små- och medelstora företagens möjligheter att skapa konkreta och bättre affärer med och i Kina.

Under Kinadagen rapporterade gruppen om vilka utmaningar och vilka lösningar som identifierats. Lösningarna är förhållandevis enkla och bygger på insatser som företagen själva måste göra. Ett exempel är bristen på relevant dokumentation. Om företagen utvecklar sin dokumentation upp till den nivå som vi erfarenhetsmässigt vet att andra länder ligger på så har de svenska små- och medelstora företagen äntligen dokumentation av sådan kaliber att den kan ligga till grund för konkurrenskraftiga jämförelser i efterhand hos de kinesiska representanter som fattar de avgörande kommersiella besluten. Det ju dessvärre så att besluten oftast fattas i efterhand och när man inte längre kan lämna annat intryck efter sig än det som dokumentationen ger utrymme för. Tydlig paketering av olika erbjudanden är en prioriterad fråga som företagen själva måste lägga mer fokus på. Det saknas helt enkelt "paket" och ska vi kunna arbeta fram en spelplan så måste den innehålla även detta kritiska element.

De utmaningar som gruppen identifierat som de svåraste sattes in i den mycket konkreta verklighet som ett mindre företag arbetar i genom att ett av våra mindre medlemsföretag, Moving Floor AB, gav sin syn på hur det är att arbeta sig in i och mot Kina. I företagets presentation framhölls glädjande nog vikten och värdet av att arbeta med den typ av nätverk som SCTC representerar och där SCTC erbjuder den mest unika och djupaste erfarenheten att ösa från, vilket också hade varit av stor nytta för Moving Floor.

Hongkong har stått i fokus den senaste tiden. Det har varit både negativt och positivt.

Det negativa är naturligtvis protesterna som skakat inte bara Hongkong utan även ledarskapet i Peking. Kinas löftesbrott resulterade i de protester som aviserats i förväg men hade en styrka och uppslutning som överraskade dem som inte riktigt förstätt hur uppriktigt en ny generation i Hongkong strävar efter en demokrati som de menar sig ha blivit utlovade. Vår synnerligen insatte och uppskattade skribent, Göran Leijonhufvud, ger er i detta nummer en unik och djup insikt i både bakgrund och dynamik i protesterna, ett komplement till det utskick som vi gjorde häromdagen för att säkerställa att alla medlemmar skulle ha en mer nyanserad bild av bakgrund och verkan än den som allmänt speglas i svenska media.

Det goda är det vår andra insatta och uppskattade skribent, Agneta Engqvist skriver om, nämligen Sveriges insatser vid ett av de viktigaste tillfällen som svensk formgivning har att göra ett samlat avtryck i Asien, nämligen Business of Design Week i Hongkong i början av december.

Låt oss hoppas att den starka och positiva manifestation vi förväntar oss från Sverige under denna vecka också kan hjälpa till att reparera Hongkongs position i världen. Det värsta som kan hända är att Hongkong förlorar de fundament som gör Hongkong unikt i den kinesiska kontexten. Blir det så kommer Hongkong att buntas ihop med alla andra kinesiska städer med ett antal miljoner innevånare. Och de är många! Och alla saknar det som idag kännetecknar Hongkong: ett fungerande rättssystem, informations-, yttrande- och religionsfrihet för att inte tala om friheten att röra sig fritt i och utanför Hongkong samt valutafrihet.

Thomas Lagerqvist
ordforande@sctc.se

Kina exklusive Hongkong

Statistik januari–augusti 2014

BNP ÖKADE MED 7,4 procent under perioden och industriproduktionen ökade med 8,5 procent för årets första åtta månader. De förverkligade utländska direktinvesteringarna minskade med 0,4 procent. Exporten ökade med 3,8 procent

(exporten uppgick totalt till 1 483,4 miljarder USD) och importen ökade med 0,6 procent (importen uppgick till ett värde av 1 282,9 miljarder USD). Den sista juni uppgick valutareserven till 3 990 miljarder USD.

(Källa: HKTCDC)

Major Economic Indicators	2013		Jan–Aug 2014	
	Value	Growth (%)	Value	Growth (%)
Area (sq km, mn)	9.6		9.6	
Population (mn)	1,360.7		1,360.7	
Gross Domestic Product (RMB bn)	56,884.5	7.7 ¹	29,904.4 ⁴	7.4 ¹
Urban Per Capita Disposable Income (RMB)	26,955	7.0 ¹	14,959 ⁴	7.1 ¹
Rural Per Capita Disposable Income (RMB)	8,896	9.3 ¹	5,396 ⁴	9.8 ¹
Fixed Assets Investment ² (RMB bn)	43,652.8	19.6	30,578.6	16.5
Added-Value of Industrial Output ³ (RMB bn)		9.7 ¹		8.5 ¹
Consumer Goods Retail Sales (RMB bn)	23,438.0	13.1	16,610.8	12.1
Consumer Price Index		2.6		2.2
Exports (US\$ bn)	2,210.0	7.9	1,483.4	3.8
Imports (US\$ bn)	1,950.3	7.3	1,282.9	0.6
Trade Surplus (US\$ bn)	259.7		200.5	
Utilised Foreign Direct Investment (US\$ bn)	117.6	5.3	71.1 ⁵	–0.4
Foreign Currency Reserves (US\$ bn)	3,821.3	15.4	3,990.0 ⁶	14.1

Note: ¹ Real growth ² Urban investments in fixed assets ³ All state-owned and other types of enterprises with annual sales over RMB 20 million ⁴ Jan–Jun 2014 ⁵ Jan–Jul 2014 ⁶ As of Jun 2014 Sources: The National Bureau of Statistics, Ministry of Commerce, and General Administration of Customs.

Din dörröppnare till kinesiskt näringsliv

Få en fördjupad förståelse kring kinesisk affärskultur under en studieresa i Peking. Eller hämta inspiration till framtida affärsstrategier under ett styrelsemöte i Kinas finansiella hub Shanghai. Lotus Travel har mer än 20 års erfarenhet av att skraddarsy företagsresor till Kina och övriga Asien. Med egna kontor i Stockholm, Peking och Shanghai har vi både gedigen kunskap om svenska företags behov och lokal expertis på plats som kan leverera mot högt ställda förväntningar. Vårt välutvecklade kontaktnät möjliggör både studiebesök, föreläsningar och affärsmöten med relevanta företag.

Kontakta oss gärna för ett skraddarsytt förslag för just ditt företag.

WWW.LOTUSTRAVEL.SE
08 545 188 40
GROUPS@LOTUSTRAVEL.SE

Cho visar fler vägar till Kina

FÖR TVÅ ÅR sedan kom SCTC:s vice ordförande Frédéric Cho tillsammans med journalisten Kerstin Danasten ut med boken Kina enligt Cho. Nu har författarna givit ut en uppföljare "Kina enligt Cho - en ny fas" där de bland annat uppmärksammar att det finns fler sätt att nå den kinesiska marknaden än att gå rakt på den, nämligen genom Kinas grannländer.

Enligt författarna är missuppfattningarna om Kina fortfarande många. Detta trots att allt fler svenskar åker österut för att göra affärer, studera kinesiska eller turista. De anser att synen på Kina

formas utifrån vad vi hoppas, tror eller fruktar istället för att utgå från fakta. I den nya boken tar Frédéric Cho och Kerstin Danasten återigen upp grunden till hur Kinas affärer och politik sitter ihop, vilka myter det är dags att göra upp med och varför vi, enligt dem, inte kan vara säkra på något när det gäller Kinas framtid.

Boken finns att köpa direkt via www.bokus.com/kinaboken till priset 149 kronor inklusive moms. För beställning av fler än 50 exemplar, kontakta förlaget Kalla Kulor direkt; info@kallakulor.com.

Ny vd för Svenska handelskammaren i Kina

STYRELSEN FÖR Svenska handelskammaren i Kina, med kontor i Peking och Shanghai har utsett Irena Busic till ny vd. Hon kommer att tillträda tjänsten i början av 2015.

"Svenska handelskammaren i Kina har vuxit kraftigt de senaste åren och det ska bli mycket roligt, intressant och lärorikt att vara med och utveckla handelskammaren vidare", säger Irena Busic.

Irena Busic är idag kommunikationsdirektör för Stora Enso i Guangxi-provinsen i södra Kina. Hon har en bred erfarenhet från både näringsliv och kommunikation och har tidigare bland annat arbetat som pr-konsult, presschef för Företagarna, informationschef på AMF och pressekreterare

och politiskt sakkunnig hos utrikesminister Carl Bildt.

"Det är med glädje vi välkomnar Irena som ny verkställande direktör för Svenska handelskammaren i Kina. Vi sökte en person med erfarenhet av opinionsbildning, kommunikation och ledarskap och känner att vi har hittat rätt med Irena. Hon har även ett brett kontaktnät och erfarenhet av Kina", säger handelskammarens ordförande Katarina Nilsson.

Irena Busic

Mat och skog i fokus för nytt lantbruksråd

SEDAN I BÖRJAN av september finns lantbruksrådet Magnus Nikkarinen på plats på Sveriges ambassad i Peking för att representera en särskild satsning på skog och livsmedel under hösten.

Magnus uppdrag är att vara kontaktskapare och underlätta för de många svenska livsmedelsföretag som ser Kina som en intressant marknad, skriver sajten matlandet.se.

Under hösten arbetar Magnus Nikkarinen på den tidigare svenska regeringens uppdrag med en punktinsats som varar under tre månader där han ska ägna sig åt tre uppdrag. Det första är godkännandeärenden för livsmedel med protokoll och intyg. Det andra är att skapa rätt kontakter mellan kinesiska och svenska myndigheter och det tredje är att se över organisationen för de svenska insatserna på den kinesiska marknaden.

"Min roll blir att förstärka ambassadens befintliga arbete med landgodkännande av svenskt livsmedel och fungera som kontaktperson för svenska företag gällande livsmedels- och skogsexport till Kina", säger Magnus Nikkarinen.

"Intresset från svenska aktörer att göra affärer i Kina har ökat markant de senaste åren. Inom livsmedelsområdet finns det en efterfrågan inom exempelvis kött, mejeri och havre, medan det inom skogsnäringen märkts av en ökad efterfrågan från Kina på svenskt barrträ."

Vill du komma i kontakt med Magnus Nikkarinen? Mejla till magnus.nikkarinen@gov.se

Kraftmätningen i Hongkong fortsätter

Business as usual trots politisk kris

Vi går mot en höst med fortsatt politisk spänning i Hongkong. Kraftmätningen ser ut att fortsätta mellan de uthålliga och fredliga paraplyprotesterna och den lokala regeringen, men på en mer låg-intensiv nivå.

Men samtidigt återvände vardagen i och med att de 3 000 anställda vid regeringshögkvarteret kunde återgå till jobbet den 6 oktober. Det gångna veckoslutet präglades dock av nya motsättningar och nya protestaktioner i centrum, när försöken att få igång samtal mellan studenterna och den lokala regeringen bröt samman.

Vi kan vänta oss att aktionerna fortsätter till och från under hösten. Protesterna är fredliga och välordnade men många i omvärlden undrar hur länge Kinas ledare kan tolerera vad de uppfattar som störningar av ordningen. Hur länge kan Peking tillåta gatuaktioner med öppna krav på demokrati för staden?

Jag får frågor som denna: Kommer kommunistpartiets ledare att till slut kalla in trupper och slå ner studenternas uppror i Hongkong precis som de gjorde i Peking 1989?

Visst kan vi dra paralleller till demokrati-våren i Peking för 25 år sedan, men det finns viktiga skillnader också. Denna gång gungar inte marken under fötterna på det kinesiska ledarskiktet så länge protesterna i Hongkong håller sig på nuvarande nivå.

Studenterna och gymnasieungdomarna ifrågasätter inte kommunistpartiets rätt att styra Kina. De ifrågasätter inte heller att Hongkong ska fortsätta att vara en del av Kina.

Dessutom gör den hårda censuren i landet att kunskapen bland gemene man om vad som händer i Hongkong är begränsad.

Dolda motiv

Det kinesiska ledarskiktet i Peking har även dolda motiv för att inte låta konflikten gå till en dramatisk urladdning som skulle skada affärsklimatet

i Hongkong och skrämma bort finansindustrin och kanske även stadens invånare. Många av ledarfamiljerna har nämligen betydande privata investeringar i staden. Det kan vara lägenheter, fastigheter eller bolag som de äger genom bulvarer och liknande. Många spelar också på börsen. Dessa familjer vill undvika ett ras för börsen eller fastighetsmarknaden.

Ytterligare en anledning för Kina att inte gå för hårt fram i Hongkong är att inte avskräcka folk på Taiwan från vad en återförening med fastlandet skulle innebära. Människor där är ändå redan väldigt skeptiska till ett samgående så länge kommunistpartiet styr.

Aktivisterna i Hongkong är väl medvetna om var gränserna går. Huvudområdet för deras protester vid regeringshögkvarteret ligger också alldeles intill kinesiska arméns högkvarter i

staden. Även om de flesta inte ens var födda vid massakern på studenter och andra demonstranter i Peking den 4 juni 1989, så blir de påmind om riskerna med att driva sin aktion alltför långt.

I dagsläget är studenternas krav begränsade till att få samtal med lokalregeringen om demokratiska reformer. "Om det blir samtal tänker de kräva att Hongkongborna ska få fritt nominera kandidater till valet av regeringschef. De vill också ha ett parlament där alla ledamöter är valda med allmän rösträtt.

Business as usual

De släppte tillfälligt kravet på att regeringschefen Leung Chun-ying ska avgå. Det gjorde de när han gick med på att öppna samtal med studenterna och utsåg sin närmaste medarbetare, den mera populära Carrie Lam, att möta studenterna. Men

Foto: KIN CHEUNG/AP PHOTO/TT

Ett land två system

- Den brittiska kolonin Hongkong återförenades med Kina den 1 juli 1997. Stadens status ändrades till en "särskild administrativ region" i Kina.

- Avtalet om Hongkongs framtid förhandlades fram 1984 av Deng Xiaoping och Margaret Thatcher.

- Avtalet bygger på formeln "ett land två system". Hongkong ska få behålla det kapitalistiska systemet och den brittiska rättstraditionen och ställningen som frihamn i 50 år till 2047.

- Hongkong ska också åtnjuta "en hög grad av autonomi".

- Hongkong har drygt 7 miljoner invånare. Den legala invandringen från Kinas fastland är cirka 50 000 personer per år.

- Ytan motsvarar en tredjedel av Gotland.

Fortsättning på sidan 8 →

hon ställde in mötet när studenterna återupptog sin aktion för att öka trycket. Samtidigt säger Leung Chun-ying att chansen att Peking ska ändra sig i valfrågan är ”nästan noll”. Därför finns det ingen grund för samtal, enligt regeringschefen.

Kravet på att den alltmer impopuläre Leung Chun-ying ska avgå har återkommit. Varje regeringschef i Hongkong har en otacksam uppgift, eftersom de i praktiken är utsedda av centralregeringen i Peking även om de formellt är valda i en manipulerad ordning. Men Leung Chun-ying har ett ansvar eftersom han inte speglar djupet av missnöjet med valsystemet för sina uppdragsgivare. Å andra sidan faller ansvaret för den spända situationen minst lika tungt på Peking, eftersom ledarna skapat rutiner för att konsekvent utse svaga ja-sägare att sköta Hongkong.

Hongkongs förste regeringschef sedan övergången 1997, Tung Chee-hwa, tvingades avgå i förtid sedan hans administration misslyckats med att hantera allmänna opinionen när Peking skulle införa säkerhetslagar i territoriet. En demonstration mot förslaget till säkerhetslagar den 1 juli 2003 samlade en halv miljon deltagare. Peking lät Tung Chee-hwa bära hundhuvudet och gav honom sparken. Kinas ledare skulle också kunna tröttna på Leung Chun-ying.

Sedan 1990-talet har Hongkongborna utvecklat en politisk protestkultur. De har varit tvungna eftersom varken de forna brittiska kolonialherrarna eller de nya herrarna i Peking har ansett dem vara mogna för full demokrati. De känner sig övergivna av båda.

Det blir alltmer uppenbart att den stora medelklassen tröttnat på att bli så styvmoderligt behandlad i politiken. Det riggade valsystemet ger människor bara ett begränsat inflytande. Det som återstår är då öppna gatuprotester. Demonstrationerna kan vara nog så militanta, men de är alltid disciplinerade och ofta präglade av god stämning. Det är inte något gatans parlament i dålig mening.

Demonstrera på söndag

De öppna protesterna och demonstrationerna har sedan några år utvecklats till ett fast inslag i Hongkongs politiska liv. Många använder söndagarna till att gå och demonstrera – i stället för att gå och titta på lägenheter för att hänga med på fastighetsmarknaden, en annan favoritsysselsättning.

Det mesta pekar på att Hongkong ändå kan återgå till ”business as usual” efter de senaste veckornas dramatik. Protesterna kommer att fortsätta, eftersom Peking inte tänker ge upp sin kontroll och styrning av valproceduren. Men

de utomparlamentariska aktionerna lär hålla sig på en nivå som Hongkong egentligen vant sig vid sedan flera år. De hotar därmed inte stabiliteten för näringslivet och finansmarknaden.

Den tändande gnistan för de senaste protesterna var Pekings vägran att tillåta en demokratisk ordning 2017 då Hongkong ska välja ny regeringschef.

Grundlagen för Hong Kong, den så kallade basic law, kom till efter överläggningar mellan den brittiska kolonialmakten och Peking inför Hongkongs återgång till Kina 1997. Hittills har fyra val av regeringschef, chief executive, ägt rum.

Röstningen har skett i en särskild elektorsförsamling där Peking har kunnat styra urvalet av medlemmarna så att majoriteten lydigt kan bekräfta den favorit som centralregeringen utpekat på förhand.

Direktval möjligt 2017

Grundlagens paragraf 45 säger att regeringschefen ska kunna väljas direkt i ett allmänt val av alla röstberättigade medborgare. Det står också att kandidaterna ska nomineras av en brett representativ kommitté som är utsedd i demokratisk ordning, alltså inte handplockad på det sätt som Peking vill fortsätta med.

Tidigare har Kina sagt att den allmänna röst-rätten skulle kunna introduceras vid valet 2017. När de reformvänliga krafterna i Hongkong påminde om detta inledde Kinas representanter försiktiga konsultationer med de politiska partierna i territoriet.

Den kinesiska ledningens utslag kom den 31 augusti i år, formellt som ett uttalande av nationella folkkongressen i Peking. Kongressen sade visserligen ja till direktval av Hongkongs regeringschef med en man en röst, men lade till ett förbehåll som skjuter den demokratiska tanken i sank. Det får nämligen bara vara två eller tre kandidater och de måste vara ”patriotiska”, alltså godkända av Kinas ledare. Att vara ”patriotisk” betyder i klartext att kandidaterna måste stödja kommunistpartiets styre i Kina och att de inte får ifrågasätta att Hongkong hör till Kina.

För att säkerställa att kandidaterna blir patriotiska i Pekings ögon måste de godkännas av en tilltänkt nomineringskommitté som ska utses på samma sätt som den elektorsförsamling som hittills valt regeringscheferna. Denna kommitté kommer också att hämta sina medlemmar från elitgrupper som stöder regimen i Peking. Det handlar ofta om affärsmän och andra grupper som av kommersiella skäl vill hålla sig väl med den kinesiska ledningen.

Bojkott och veto

Efter utslaget i nationella folkkongressen har de olika demokratiska grupperingarna sagt att de tänker bojkotta de överläggningar som ska utforma valproceduren mera i detalj i parlamentet, den så kallade lagstiftande församlingen eller legislative council. Och när förslaget väl kommer upp till omröstning i början av nästa år tänker de rösta nej.

Ett förslag som rör bestämmelserna i grundlagen kräver två tredjedels majoritet för att bli verklighet. Det betyder att det demokratiska lägret kan stoppa förslaget. Tillsammans har dessa partier nämligen 27 mandat av 70 i lagstiftande församlingen. Med andra ord kommer denna fråga inte att lösas i brådskande.

Kallduschen från Peking, det vill säga folkkongressens nej till ett fullt demokratiskt val, uppfattas som ett löftesbrott av de prodemokratiska krafterna i Hongkong. Studenterna bojkottade därför undervisningen under en vecka i protest och en grupp avslutade strejken med att ockupera den lilla öppna platsen framför regeringskansliet den 26 september.

Tårgas provocerade

Polisen försökte köra bort ockupanterna med stora mängder av pepparsprej och tårgas. Det är slutet på regnperioden i Hongkong så studenterna hade med sig paraplyer, som de använde för att försöka försvara sig mot sprejen och gasen. Det hjälpte litegrann och de flesta bet sig fast på platsen. Sedan dess är paraplyet en symbol för kampen mot myndigheterna och för demokrati.

Polisens hårda metoder provocerade många. Människor som inte hade tänkt sig att gå ut och

sätta sig på gatorna, kom också med i protesterna. Den reaktionen spädde på antalet deltagare rejält. Studenternas ockupation var oväntad.

Hongkong inväntade snarare en trolig aktion på Kinas nationaldag den 1 oktober från en rörelse kallad Occupy Central som startats av några akademiker för att driva fram demokratiska reformer och markera missnöje med den lokala förvaltningen. Gruppen har nära band till de prodemokratiska partierna i parlamentet. Men studenterna förekom Occupy Central som bara hade att haka på.

Det var de unga studentledarna som blev drivkraften i ockupationerna av olika platser i Hongkong. Vi har fått se en ny generation träda fram och skaffa sig en identitet i det civilsamhälle som är så starkt i Hongkong, men som inte tillåts växa i Kina.

Detta civilsamhälle yttrade sig bland annat i den disciplin som aktivisterna visade. De städade regelbundet efter sig och sopsorterade.

Stödet för studenterna ökade. Men långtifrån alla Hongkongbor var med på noterna. Samtidigt har ju aktionerna varit olagliga och många medborgare, inte minst taxichaufförerna, tröttnade efter några dagar på att finna spärrar, ockupanter och poliser i sin väg. I stadsdelen Mongkok gick några av invånarna handgripligt tillväga mot ockupanterna.

Inhyrda provokatörer

Polisen uppgav sedan att bland de arresterade bråkmakarna hade de identifierat kända medlemmar av de så kallade triaderna, det vill säga maffian. Det prodemokratiska lägret tvekade inte att anklaga regeringschefen för att ha upp-

”Rädda Hongkongs frihet när det stormar och regnar”, säger studenten på sitt plakat. Foto: XAUME OLLERS/AFP PHOTO/TT

Lagstiftande församlingen

• Lagstiftande församlingen är Hongkongs parlament. Den väljs vart fjärde år.

• Hälften av medlemmarna väljs genom allmän röstning i geografiska valkretsar.

• De övriga utses i så kallade funktionella valkretsar som utgörs av olika branschorganisationer eller av distriktsråden. I vissa funktionella valkretsar kan några individer ha flera röster.

• Systemet anses garantera stöd för den Pekingvänliga lokalregeringen.

• Enligt grundlagen ska alla ledamöter så småningom utses genom allmän röstning i geografiska valkretsar, men inget årtal är fastställt.

muntrat triaderna att ställa till bråk så att polisen fick en anledning att köra bort de unga aktivisterna. Triadmedlemmarna ska ha fått 500 Hongkongdollar (nästan 500 kronor) per man för sin insats, enligt en uppgift som South China Morning Post vidarebefordrade.

Metoden att använda sig av provokatörer kan för övrigt vara hämtad från de kinesiska myndigheternas taktik under protestvåren 1989.

Bland de missnöjda i Mongkok fanns också flera små butiksägare, som är beroende av turister för sin försörjning och nu fick ett stor ekonomiskt avbräck, särskilt eftersom de sett fram emot ett ökat antal besökare från fastlandet i samband med ledigheten kring nationaldagen. Nu blev det i stället så att de kinesiska myndigheterna stoppade grupperna till Hongkong tills vidare.

Så Hongkong är splittrat mitt i det stora stödet för de utomparlamentariska aktionerna mot Pekings manipulativa tolkningar av grundlagen.

Xi Jinpings villkor

Det är utan tvekan den kinesiske presidenten Xi Jinping som dikterat de hårda villkoren. Sedan han övertog makten för två år sedan har han försökt dämpa alla ansatser till en diskussion om politiska reformer på hemmaplan. Han fruktar att direktval av ledare i Hongkong skulle öka aptiten bland människor i Kina på en liknande reform, det vill säga att alla kineser skulle få vara med och välja landets president. Men i dag känns det som om regimen i Peking är ljusår ifrån någonting sådant.

Xi Jinping har höjt Kinas profil i regionen och lagt kraft bakom landets territoriella krav i Sydkinesiska sjön med militära aktioner. Han har en mer självsäker framtoning än sina företrädare. Han verkar inte bry sig om att han utlöst bred internationell kritik för den parodi på val som den kinesiska regeringen erbjuder Hongkong. Huvudsaken för ledarna i Peking är att vad som händer i den forna brittiska kolonin inte får påverka stabiliteten eller status quo i Kina.

De styrande i Peking har aldrig riktigt förstått sig på Hongkong. Både praktiskt och mentalt betraktar de denna metropol närmast som ett annat land. Yan Xuetong, tongivande utrikespolitisk expert i Peking, har sagt att ”Hongkong har bara återvänt till namnet, inte i realiteten”.

När situationen i Hongkong började bli riktigt tillspetsad visade Xi Jinping vilka hans regim helst pratar med. Han bjöd in en delegation av 70 ledande affärsmän som snällt kom när husbonden kallade. Mötet den 22 september hölls bakom stängda dörrar. De tongivande i delegationen, de som nämndes först i rangordningen, var i stort hela samlingen av sju fastighetsoligarker som do-

minerar och gemensamt kontrollerar marknaden i Hongkong – en ordning som andra, mindre affärsmän börjat klaga på alltmer.

Den kinesiske presidenten bjöd inte några ledamöter från parlamentet eller några representanter från andra sektorer i samhället till samtal.

Penningtvätt och investeringar

Hongkong är formellt en del av Kina, men räknas som en ”särskild administrativ region” med en egen ekonomi och egna juridiska regler baserade på brittisk rättstradition. Därför är den mycket populär bland fastlandskineser som behöver tvätta pengar eller vill investera i fastigheter.

De driver upp hyrorna och fastighetspriserna till en nivå som är mycket smärtsam för Hongkongborna. Detta samverkar med den globala finansindustrins återkomst, som gör att utländska börs- och fondmäklare åter slår sig ned i detta finanscentrum. Även de är beredda att betala fantasipriser på bostadsmarknaden.

Hyreshöjningarna tvingar vanliga butiksägare i konkurs, det vill säga de som inte lever på att sälja handväskor eller juveler till nyrika besökare från Kina. Många människor tvingas flytta allt längre bort från centrum. Till och med på en mindre ö som Lamma, som bara har färjeförbindelse med Hongkongön, kostar en lägenhet på knappt 50 kvadratmeter motsvarande 16 000 kronor i hyra per månad.

Lokalbefolkningen börjar se snett på fastlandskineserna som kommer med resväskor fyllda med kontanter och förvrider vardagen för dem. Det borde ju vara trevligt att nytt kapital strömmar in, men effekterna börjar dra åt fel håll. Samtidigt finns det även en legal invandring av cirka 50 000 fastlandskineser per år.

”Gräshoppor” norrifrån

Många Hongkongbors irritation över besökarna och inflyttarna norrifrån verkar ligga alldeles under ytan – och med jämna mellanrum kokar den över. Några Hongkongbor bildade en grupp på Facebook och bekostade en helsidesannons i dagspressen. Annonserna visade fastlandskineserna som en svärm gräshoppor som lade beslag på territoriets godbitar.

Häftiga gräl mellan lokalbefolkningen och besökare från fastlandet har hamnat på internet och genererat ytterligare skällsord mot besökarna. En professor i litteratur vid Pekinguniversitetet, Kong Qingdong, slog tillbaka och sade: ”Hongkongborna ska inte säga något, de är inte kineser, de var ju hundar åt de brittiska kolonialherrarna för inte så länge sedan – de är hundar, inte människor!”

Återföreningen mellan Kina och Hongkong har hittills misslyckats i det mellanmänniska umgänget och i de politiska kontakterna. Hongkongborna försöker etablera någonting mera stabilt, en mera förutsägbart vanligt tillvaro, men har svårt att få gehör för sina krav på fulla politiska rättigheter. Uppgåelsen mellan Peking och London om ”ett land, två system” gäller bara i femtio år till 2047. Med andra ord är det mycket som fortfarande är diffust för Hongkongborna och de söker fortfarande sin identitet.

Tankeställare

Det är en tankeställare för mig när jag med jämna mellanrum träffar vanliga Hongkongbor som tycker att det var bättre under britternas tid, särskilt under den siste guvernören Chris Patten. De tycker att han stod upp för dem bättre än vad någon av de infödda regeringscheferna har gjort.

Nytt avtal om informationsutbyte

Sverige och Hongkong har nyligen undertecknat avtal om informationsutbyte i skatteärenden, meddelar regeringskansliet i ett pressmeddelande.

AV THOMAS LAGERQVIST, thomas.lagerqvist@sctc.se

AVTALET GÖR DET MÖJLIGT för skatteverket att begära in upplysningar från banker i Hongkong och sekretessbelagd information om ägande i bland annat bolag och truster. Regeringskansliet motiverar detta med att informationsutbytet enligt avtalet ger skatteverket tillgång till bland annat bankinformation i utlandet och att avtalet därför är viktigt för skatteverkets kontrollmöjligheter. Regeringskansliet skriver att avtalet även har en förebyggande effekt och skulle därför vara viktigt för viljan att göra så kallad frivillig rättelse, det vill säga att deklarerat inkomster och tillgångar som tidigare utelämnats i deklarationen.

Avtalet är alltså uteslutande inriktat på statens fiskala intressen att jaga skatteflyktingar. Samtidigt tycks finansdepartementet ha bortsett från att Hongkong är en verklig ekonomi med en väl utvecklad serviceindustri och är världens tredje största finansiella centrum. Hongkong kan mer liknas vid Singapore med vilket Sverige har träffat skatteavtal än med typiska skatteparadis som till exempel Andorra, Aruba, Bahamas och Gibraltar. Detta har SCTC och de svenska handelskamrarna i Hongkong och Kina påtalat i en skrivelse.

Hongkong hade därför i första hand velat ingå ett traditionellt skatteavtal med Sverige. Detta framfördes också till företrädare för svenska

De senare har i stället ängsligt försökt tolka hur Peking skulle vilja ha det.

Men väldigt få vill på allvar att återföreningen med Kina ska upphöra. Ändå försöker de partikontrollerade medierna i Kina inför hemmaopinionen spela upp ett yttre hot i Hongkong. De tolkar de utländska sympatityttringarna för det demokratiska lägret som ”försök att underminera stabiliteten i territoriet”.

Det politiska samarbetet med Peking krisar således. Däremot rullar det ekonomiska utbytet mellan Hongkong och fastlandet på bra. Den lokala regeringen har ibland försökt skapa en ny identitet med olika projekt för ett kunskapssamhälle eller en it-ekonomi. Men i längden klarar sig Hongkong bra på att fortsätta med det som gått bäst: att hantera andras idéer, organisera produktionen på andra sidan gränsen i Kina, sy ihop finansieringen och ta hand om exporten av produkterna.

HONGKONG
SVERIGE

Business of Design Week 2014

Sverige visar Hongkong design i alla former

Tillåtande "pyttestaden" Malmö, extrem möbelsömnad och gatukök à la Nobel. Det är tre av många inslag under den svenska designveckan i Hongkong i december. För andra gången på tio år är Sverige partnerland på Hongkongs årliga designmessa, den största i Asien. Det blir Sveriges största satsning i Hongkong någonsin.

AV AGNETA ENGQVIST, agneta@engqvist.cn

BLAND HUVUDTALARNA finns flera av Sveriges främsta formgivare från fordonsindustrin och modebranschen, men också från arkitekturen, dataspelens värld och grön stadsplanering.

Och bland utställarna har flera av våra stora bolag anmält

sig, men även designfirmor i framkant och många andra. Den svenska huvudutställningen under designveckan är på 500 kvadratmeter i Hong Kong Convention Center. (Se faktabara här nedanför.)

Svenska designveckan och Business of Design Week, Hongkong

Sverige har för andra gången valts som partnerland för den årliga designmässan i Hongkong, Business of Design Week, BODW. Den är Asiens största och brukar ha över 100 000 besökare.

- BODW startar den 1 december med seminarier om dataspel och pågår till och med den 6 december. Den stora svenska designutställningen på 500 kvadratmeter i huvudarenan Hong Kong Convention Center invigs på morgonen den 4 december.
- Hong Kong Trade Development Council, HKTDC, svarar för utställningen och deltagarna får betala för sin utställningsyta.
- Hong Kong Design Center svarar för talarforumet och dess systerorganisation PMQ för de mindre svenska utställningarna på Aberdeen Street i Central.
- Programmet för det svenska deltagandet finns på generalkonsulatets särskilda hemsida för detta: www.sweden-livingdesign.com. Här uppdateras löpande information om talarna, utställningar och programmet.
- BODW:s officiella hemsida är www.bodw.com
- Business Sweden ordnar en svensk företagsdelegation till BODW.

Svenska utställare på designveckan

Bland stora kända svenska eller svensktrelaterade företag som ställer ut på designveckan i Hongkong märks Ankarsrum, Electrolux, IKEA, Scania, Sweco och Volvo personvagnar. Andra deltagare är till exempel Plantagon som ger framtidslösningar som att odla mat på skyskrapor, och ergonomidesignföretaget Veryday som i Milano fått designvärldens Nobelpris. Dessutom medverkar Teknikföretagen och Region Skåne/Malmö stad med egna avdelningar. Invest Skåne har med sig ett tiotal företag i en särskild monter.

Svensk design i form av senaste suven Volvo XC90. Foto: Volvo Personvagnar

Svenska huvudtalare

Bland de hittills bekräftade svenska huvudtalarna på designveckan finns:

- Marcus Engman, chefsdesigner för Ikea, världens största möbelföretag.
- Margareta van den Bosch, senior rådgivare och tidigare chefsdesigner på H&M, samt Catarina Midby som i dag svarar för mode och hållbarhet inom H&M.
- Kristofer Hansen, chefsdesigner på Scania, tidigare professor på Konstfack i Stockholm.
- Lars Falk, chefsdesigner Volvo personvagnar i Kina, har bland annat tagit fram nya Volvo XC90.
- Krister Torsell, vd för Veryday.
- Lisa Lindström, vd för Doberman.
- David Polfeldt, vd för Massive Entertainment.
- Tommy Palm, games guru på King Digital Entertainment.
- Ola Melin, stadsträdgårdsmästare och chef för stadsmiljöavdelningen på gatukontoret i Malmö.
- Fredrik Färg, möbelsnickare och designer, Färg & Blanche.

IMPULSER FRÅN KREATIVA MALMÖ

NORRA EUROPAS STÖRSTA utomhus-skejtpark med världscuptävlingar årligen finns på Kockums gamla industriområde i Malmö. Skejtparken kom till efter ett samarbete mellan Malmö stad och en skejtförening där. Foto: Oskar Falck.

Som en av huvudtalarna under designveckan vill Ola Melin ge metropolen Hongkong nya infallsvinklar. Han ansvarar för stadsmiljön i Malmö och ser fram emot att berätta om sin "unga, djärva och nytänkande stad".

Ola Melin är både stadens trädgårdsmästare och chef för stadsmiljöavdelningen på gatukontoret. Det ger honom ett unikt ansvar för Malmös offentliga rum – inte bara för hur nya parker, torg och gator ska se ut, utan också för en mängd aktiviteter. Flaggskeppet är Malmöfestivalen i augusti varje år med över 1 200 programpunkter.

I Hongkong tänker han framhålla hur en stad kan vara tillåtande, ung och nyfiken. "Vi vill ligga i framkant när det gäller det offentliga rummet", säger han. Och det handlar inte bara om stadens finrum.

"Just nu experimenterar vi till exempel på vissa ställen i stan med att placera ut sittmöbler som också kan användas av skateboardåkare", säger Ola Melin som har 90 medarbetare. Han har varit i Asien tidigare men aldrig i Hongkong.

"Visst är Malmö en pyttestad jämfört med Hongkong. Men båda har tryck på sina gröna ytor

och måste förtäta och bygga mellan husen – alltså liknande utmaningar."

Ola Melin ser fram emot att "röra om lite", men han kommer inte att ta med tomma plank för graffiti-konst som han först tänkte. Sådana legala plank, som han kallar dem, har hans avdelning satt upp med goda resultat och därigenom minskat graffiti på andra håll i stan.

"Vi vill engagera Malmös unga i stället för att stigmatisera dem. När Stockholm har nolltolerans mot graffiti, är Malmö tillåtande. Så vill vi vara. Vi sätter upp väggar och erbjuder unga människor att uttrycka sig där. Det har blivit fantastiska tavlor."

Hur är det med Rosengård som uppfattas som ett problemområde i Malmö?

"Vi konstaterade till exempel att unga tjejer saknade någonstans att dansa, pausa och ha dialog med andra. Våra experter har samarbetat med en grupp unga tjejer i Rosengård. Vi har skapat en scen på en torgyta där tjejerna bland annat kan koppla upp sina mobiler och spela den musik de vill, och dansa."

"Vi testar också ett rosa stråk för cyklister och gångtrafikanter från Malmö centrum till Rosengård. Det skapar nya möten", säger Ola Melin.

MALMÖS OLA MELIN, en av de svenska huvudtalarna i Hongkong, ser fram emot att berätta om sin "unga, djärva och nytänkande stad". Foto: Jenny Leyman.

Malmö – Hongkong

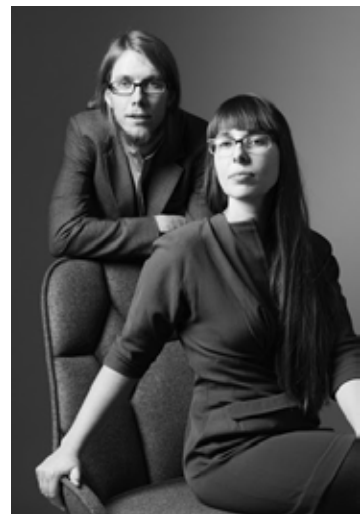
Malmö har strax över 300 000 invånare, men om sju år väntas staden ha över 350 000. Medan Hongkong har över 7 miljoner invånare och en invandring på ca 50 000 personer per år.

FAKTA

Fortsättning på sidan 14 ➔

Innovativ sömnad väcker nyfikenhet

DESIGNPARET Fredrik Färg och Emma Blanche från företaget Färg & Blanche i Stockholm är inbjudna till den svenska designveckan i Hongkong. Deras skickliga hantverk och innovativa sömnadsarbete både för konst och möbelindustrin intresserar i högsta grad inbjudaren Hongkong Design Center. Foto: Lennart Durehed.

DE TRE FÅTÖLJERNA överst på denna sida är designparets version av den klassiska Emmafåtöljen med hög och ofta rundad rygg från mitten av 1800-talet. Deras moderna modell heter 2013 Emma. Foto: Lennart Durehed

Det innovativa sömnadsarbetet och det skickliga hantverket hos den unga designstudio Färg & Blanche på Söder i Stockholm intresserar arrangörerna i Hongkong.

DESIGNPARET Fredrik Färg, 33 år, och Emma Blanche, 30 år, sambor privat, tillhör också huvudtalarna på svenska designveckan. Deras huvudfokus är möbler, dels som konst och dels till möbelindustrin.

De utmanar sättet att göra möbler. Vissa stolar har till exempel ingen trärygg utan tyget är sytt så att det ger stöd för ryggen.

”Vi jobbar väldigt textilt och successivt har vi utvecklat mer extrem sömnad”, säger Fredrik Färg på väg till Milano för att diskutera inför möbelmässan där nästa år.

”Vi kan se genom tjockt material. Vi var först ut i världen inom möbelindustrin med att se genom plywood.”

Han är utbildad möbelsnickare och designer och hon är inredningsarkitekt och designer, uppväxt i Frankrike med en fransk mamma som är konstnär.

Sömnad är genomgående för parets produkter. Fredrik Färg har alltid gillat att sy. Det har han gjort sedan tonåren.

Båda startade sina företag 2008, två år senare slog de ihop sina verksamheter och bildade företa-

get Färg & Blanche. De arbetar dels med egna fria projekt, dels gör de möbler för producenter som Gärsnäs, Zero och Design House Stockholm.

De egna projekten är både konst och design. Det handlar om unika små serier där allt är hantverksbaserat, ofta med avancerad sömnad.

Möblerna för Gärsnäs marknadsförs i första hand mot arkitekter och finns på hundratals platser i Sverige, till exempel på banken Nordeas huvudkontor och på Sofiahemmet i Stockholm. Men de finns också i flera världsstäder från Melbourne till New York.

Fredrik Färg talar också om hantverkets betydelse för objektets värde. Han ser Färg & Blanche som länken mellan industrin och hantverksskunnandet.

INNOVATIVT. Fredrik Färg som alltid gillat att sy var först i världen inom möbelindustrin med att se genom plywood. Foto: Färg & Blanche

Nobelmiddag som street food

DEN KULINARISKA SIDAN ser också ut att bli ett inslag bland de svenska aktiviteterna i Hongkong. Planering pågår för fullt, men först om några veckor avgörs omfattningen.

Temat är tänkt att vara ”måltid, vetenskap och kreativitet” med workshops och utställning.

Nobelmuseet och Måltidsriket som ligger bakom detta nya koncept vill lyfta fram måltiden som en kreativ mötesplats. Tanken är att besökarna ska få chans att avnjuta en Nobelmiddag i street food-tappning, samtidigt som de tar del av inspirerande berättelser om Nobelpristagare och deras kreativitet.

Annika Grälls, vd för Måltidsriket, är den som ska svara för genomförandet i Hongkong. Konceptet är tänkt att bli ett fast inslag i Nobelmuseets verksamhet. Erfarenheterna från Hongkong kan senare användas till exempel när Nobelbanketter ska bli till tapas i San Sebastian i Spanien.

En kock, tidigare student vid restauranghögskolan i Grythyttan, ska tillsammans med en kock och fem studenter från Chinese

MINGELVÄNLIG MATLÅDA för Nobelmaten med information om Nobelpristagare och fyra fack varav tre för maten. I det fjärde facket går det att trycka ner en burk, en flaska eller ett glas för dryck. Foto: Måltidsriket.

KOCK i Nobelköket i Stadshuset 2013. Foto: Helena Paulin-Strömberg, © Nobel Media

Culinary Training Centre i Hongkong svara för ett nyskapande gatukök à la Nobel.

Vad för slags Nobelmat lämpar sig som ”street food”?

”Nordiska råvaror som renfilé, gravad röding, svartrot, kantareller, björnbär och kryddor som dill och pepparrot”, säger Annika Grälls som även tidigare varit involverad i stora svenska matevenemang i Hongkong.

Annika Grälls förklarar: ”Bakgrunden är att ordet Nobelmiddag får många att tänka på högtidlighet och glamour –men vi vill hellre att begreppet ska beteckna en måltid där personer från många olika områden och med många olika bakgrunder möts. Tankar bryts mot varandra, och nya idéer kan uppstå”.

Hon påpekar att Cambridge är det universitet i världen som fått flest Nobelpris genom tiderna och de själva hävdar att det hör samman med att de ordnar gemensamma måltider för olika forskningsdiscipliner som ger möjligheter till korsbefruktande samtal.

”Utveckling sker ofta genom just måltider”, säger Annika Grälls från sitt kontor i Örebro.

Stort intresse för dataspel

PROJEKTLEDARE FÖR HELA den svenska satsningen är Jörgen Halldin som är Sveriges generalkonsul i Hongkong. Han säger:

”Vi märker att arrangörerna Hong Kong Design Center och Hong Kong Trade Development Council är särskilt intresserade av svensk design för dataspel, och av hantverksskunnandet i allt från digitaldesign till möbeldesign och design för hållbara lösningar.”

”Kärnan i den svenska huvudutställningen är Svensk Forms urval av 35 olika prisbelönade föremål som visar bredden i svensk design”, berättar Jörgen Halldin.

Men han berättar också att utställarna ska vara med på en rad aktiviteter, seminarier och workshops i andra lokaler runt om i staden.

Särskilt mycket svenskt blir det på nya centret för kreativa industrin i Hongkong. Det är inrymt i före detta Police Married Quarters (PMQ) på Aberdeen Street i Central. PMQ är en systerorganisation till Hong Kong Design Center.

Det är till exempel där det är meningen att besökarna ska finna Nobelmaten. Där öppnar också fem-sex svenska företag tillfälliga butiker, så kallade ”pop up stores”, under två–fyra veckor i december. De representerar 15–20 svenska företag och märken.

”Det blir en kul och bra blandning. Små uppåtsträvande designfirmor kan sälja sina produkter intill stora och etablerade

företag, och allmänheten i Hongkong får lära känna svensk formgivning”, säger Jörgen Halldin.

Dessutom ska den svenske fotografen Richard von Hofsten visa sin utställning ”Sleeping Linné”. Den handlar om den svenske naturforskaren Carl von Linné, och om blommor och mode.

Samtidigt kan svensk företagsamhet få ännu större genomslag tack vare att Svenska handelskammaren i Hongkong har startat arbetsgruppen ”Creative Swedes in HK”. Den ska ordna flera aktiviteter i Hongkong under hösten före och under designveckan.

När det är dags för hela designmässans stora avslutning blir det denna gång svensk mat på den officiella galamiddagen för 700 personer. Den skapas av Stefano Cattenacci från Operakällaren i Stockholm. Och självklart blir det svenska DJs på HK Design Centers och PMQs avslutningsparty.

I Hongkong har var sjunde person spelat svenska mobilspelet ”Candy Crush”. Skaparen Tommy Palm från Kings är en av huvudtalarna.

1.

2.

4.

3.

1. En gata i Chinatown i Prato.
2. Si Zhenduo i sin klädbutik.
3. Dagens produktion av snabbmode.
4. Väntan vid pizzerian.

Kinesiska invandrare tar över i Prato

Nytt billigt snabbmode hotar varumärket Italien

TEXT OCH FOTO
AGNETA ENGQVIST,
agneta@engqvist.se

Tiotusentals kineser har förvandlat den medeltida textilstaden Prato utanför Florens. Staden som en gång var känd för Italiens mest utsökta kläder och tyger har nu blivit ett centrum för "pronto moda", snabbtillverkade modeplagg till låga priser.

Kvalitetsstämpeln "Made in Italy" urholkas och några tusen italienska företag har gått omkull, medan närmare 5 000 kinesiska firmor etablerat sig. Hur staden ska tackla den kinesiska invasionen har blivit de senaste borgmästarnas största huvudvärk.

INGEN ANNANSTANS i Europa finns det en så stor koncentration av kineser i förhållande till lokalbefolkningens storlek. Samtidigt vet ingen egentligen hur många de är i Prato. Det finns uppskattningar på närmare 50 000 kineser i denna lilla stad med knappt 200 000 registrerade invånare. Av dessa är bara 15 000 legala immigranter från Kina. Människosmuggling och falska pass hör till vardagen.

Det pågår en febril verksamhet när KinaNytt besöker det milsvida industriområdet Macrolotto Uno i utkanten av Prato. Området domineras helt av kinesiska företag och skyltarna på kinesiska och italienska tävlar i färgrikedom och klatschiga namn.

Grossisternas magasin är stora som hangarer och därinne packar arbetare den senaste produktionen från fabriker i närheten, fabriker som kör dygnet runt i de flesta fall. Långa rader av klädställningar på hjul ger en tydlig bild av den massiva och snabbbrörliga verksamheten.

"Jag känner inte igen er", säger en kinesiska som kommer emot mig i ABC Pronto Modas hangar. Lokalen är fylld med damkläder, stickade modetröjor, kappor och klänningar, alla märkta med "Made in Italy". Hon tror att jag också är en av de många inköpare som kommer från hela Europa och även från Mellanöstern.

Det står ett italienskt par och förhandlar om inköp vid disken längst bak i magasinet medan diskodunk pumpar ut i högtalarna och två papegojor i en bur bidrar till ljudnivån. Vid porten pågår kontroll i sista minuten av en leverans. Med en liten sax klipper en ung kinesiska av trådarna som sticker ut på plaggen. Utanför står lastbilarna med motorerna påslagna och väntar på nya laster.

Jag visar att jag vill titta runt själv och en kines i 30-årsåldern dyker upp och säger att jag kan få köpa den där stickade tröjan som finns i fem olika färger genast för nio euro, lite mer än 80 kronor.

Långa arbetsdagar

På en stor kartong har han just skrivit adressen till en mottagare i Libanon. Själv kommer han från Shanghai och har varit tio år i Italien, halva tiden i Rom. Det är långa arbetsdagar, från 10–22, berättar han. Han framhåller att han inte tjänar några stora pengar.

"Då måste man ha en egen klädfirma", säger han med en suck.

Även om han ger dessa upplysningar är han mycket på sin vakt och ovillig att bli fotograferad. Överhuvudtaget verkar alla arbetare jag ser i hangarerna rädsla att någon ska ta en bild. Men då ska man veta att det finns spioner ute. Polisen och

skattemyndigheterna gör regelbundna räder för att komma åt illegala invandrare och företag som smiter från skatten.

Den traditionsrika stadens ursprungliga invånare har många synpunkter. "Det hela är mycket komplicerat", säger varenda Pratobo jag talar med. Så uttrycker sig ingen av kineserna på plats, de bara ångar på.

"Ett gult hav"

Giovanni som lagar espresso på löpande band till både Pratobor och turister i baren vid Piazza Buonamici berättar hur chockad han blev när han nyligen återvände till Prato efter tio år på andra platser. Den femtonde augusti är det traditionell skördefest för vattenmeloner i trakten. Då bjuds det gratis meloner från en jättehög på det centrala torget.

"Hela torget var gult av kineser", som Giovanni uttrycker det.

Han kritiserar särskilt "de usla arbetsvillkoren och barnarbetet" i Macrolotto som han läst om. "Och de dör aldrig! Jag menar: när någon av dem dör får någon annan hans pass och myndigheterna kan inte se skillnad på dem."

De sociala kontakterna mellan stadens italienska befolkning och den växande kinesiska kolonin är minimal. De allra flesta av immigranterna kommer från den sydkinesiska staden Wenzhou, som är känd för sin entreprenörsanda. Wenzhoubor sliter gärna ont i fjärran länder för att få ett bättre liv. Men de håller sig för sig själva i Prato och till och med kineser med en annan bakgrund har svårt att bli accepterade av dem.

Chinatown

Ett Chinatown breder ut sig alldeles utanför den gamla västra stadsporten. Där driver Si Zhenduo klädbutiken Uomo Macks. När han får italienska kunder kallar han sig Giorgio.

Hans fru sitter också bakom disken. Det är ganska lugnt på eftermiddagen, så tillsammans ugglar de framför filmer och teveserier som de laddat ner från kinesiska webbsajter.

Alla plagg är märkta "Made in China" och kunderna är framför allt de lokala kineserna som gillar de låga priserna, under hundra kronor för en poppig t-shirt och 25 kronor för ett par kalsonger. "Giorgio" säger att de klarar sig okej "även om inkomsterna inte är så jättestora".

Paret kommer från landsbygden utanför Shanghai och har varit fem år i Prato. De har en sexårig son som går på kinesisk förskola och de väntar sitt andra barn i januari. De är så nöjda över detta. Hemma i byn hade de inte kunnat få

• De kinesiska företagen i Prato omsätter i dag cirka två miljarder euro per år, enligt den italienska dagstidningen Sole 24 Ore. Det motsvarar 18,5 miljarder kronor.

• Hälften av denna summa är odeklarerad verksamhet som hör till den svarta ekonomin, enligt samma källa.

• En annan siffra kommer från Bank of Italy, som 2010 uppskattade att de kinesiska företagen i Prato och enskilda kineser skickade hem 5,47 miljarder dollar till Kina på ett år. Det motsvarar 39 miljarder dollar.

FAKTA

Från Wenzhou till Prato flyttar många. Observera att Kina i verkligheten är mer än 30 gånger större än Italien.

Fortsättning på sidan 18 →

DAGENS produktion packas i ett magasin utanför Prato.

En granne river bort lapparna om "vackra flickor" i Chinatown.

Chinatowns i Europa

- Paris har den största chinatown i Europa. Den ligger i 13:e arrondissementet och kallas ofta Quartier Asiatique. Området har cirka 50 000 invånare från Asien. De flesta är kineser, men det finns också många vietnameser och laotier. Dessutom finns det ett yngre Quartier Chinois i Belleville i 20:e arrondissementet.
- Näst störst i Europa är Milanos kinesiska distrikt kring Via Paolo Sarpi med cirka 21 000 kineser. Chinatown i Prato växer snabbt, men de flesta kineser i den staden bor inte just i chinatown.
- Europas tredje största chinatown ligger i London kring Gerrard Street i Soho med cirka 7 000 kineser boende där och i närheten. Men det finns 107 000 kineser spridda över hela London.
- Näst största chinatown i England ligger i Manchester, medan Liverpool har det äldsta kinesiska kvarteret.

två barn på grund av familjeplaneringens bestämmelser.

Grannarna är frustrerade över att sexhandeln brer ut sig på de två parallellgator som dominerar Chinatown. Väggar är fullklottrade med tecknen för "vacker

flicka" och olika mobilnummer. Vita lappar med samma budskap fast lite mer utvecklat är lika vanliga. Jag hejdar en 70-årig italiensk man som systematiskt går runt och river ner lapparna.

"Det är det enda jag kan göra åt saken, polisen gör ingenting", säger han.

Uppdämda spänningar på båda håll blev tydliga vid en incident den 28 juli i år. En berusad kines kom ut från en bar i Chinatown, körde sin bil därifrån och skrapade lacken på en bil som hörde till en italienare. Folk rusade till från det italienska bostadsområdet och omringade kinesen. Efter en stund kom 50 landsmän ut från den kinesiska baren. Fullt slagsmål utbröt mellan de båda folkgrupperna. 118 personer fick större eller mindre blessyrer, några fick köras till sjukhus i ambulans.

Den nyvalde borgmästaren Matteo Biffoni är på reträtt. Under valrörelsen i våras talade han mycket om att göra allt för att integrera kineserna i samhället. Han föreslog bland annat att barnen på italienska daghem skulle få lära sig kinesiska för att minska de sociala klyftorna, ett förslag som mötte mycket kritik.

Nu talar borgmästare Biffoni mycket mer om att de kinesiska företagen måste hålla sig till landets lagar och regler. Han har bland annat sökt stöd för detta hos den kinesiske generalkonsuln i Florens.

Blixtbelysning

En brand i textilfabriken Teresa Moda i december i fjol satte blixtbelysning på problemen i Macrolotto. Polisutredningen visade att sju illegalt invandrade kinesiska arbetare avled när elden härjade i en olaglig sovsal inrymd i fabriken. Det framgick att arbetarna under flera år bott, sovit och ätit alla sina måltider i fabriken.

Två italienare stod formellt som ägare till fabriken, men de verkliga ägarna var tre kineser som sitter arresterade för dråp genom grov oaktamhet och brott mot immigrationslagarna.

Den typen av verksamhet ger naturligtvis de kinesiska textilföretagen dåligt rykte. Men deras närvaro är inte bara av ondo, tycker faktiskt en

del Pratobor som anser att de bidrar till den lokala ekonomin. Kineserna konsumerar ju en hel del, även om de också importerar mycket direkt från hemlandet. Det senare kunde KinaNytt konstatera i snabbköpen i Chinatown.

"Vi har egentligen oss själva att skylla. Det är vårt eget fel, det började med att vi tog hit dem som billig arbetskraft", säger en kvinna som är anställd i stadsförvaltningen till mig.

För 25 år sedan importerade de italienska tillverkarna något tusental kineser som billig arbetskraft. Då såg kinesiska företagare möjligheten att själva tillverka billigt i Italien och sätta på den attraktiva etiketten "Made in Italy" – och vips gick det att sälja plagget till högre pris än "Made in China".

Så i dag är det kinesiska affärsmän som äger fabriker i Prato och använder kinesiska maskiner och kinesisk arbetskraft. De importerar också tyger från Kina till förmånligt låga priser. De urholkar kvalitetsstämpeln "Made in Italy", samtidigt som de har fått snurr på denna bransch som höll på att tackla av.

Men huruvida det är kinesernas fel eller att det egentligen beror på de nya konsumtionsvanorna av kläder är en annan historia. Allt fler vill ha billigt och senaste nytt.

Moderniserar industrin

De kinesiska företagen går sällan i svaromål, men Matteo Wong, född i Kina, uppväxt i Prato och konsult för kineser som vill immigrera till Italien, anser att de kinesiska företagen har moderniserat textilindustrin. När inte italienarna utvecklar branschen, måste någon annan göra det. Utan de kinesiska entreprenörerna skulle det inte finnas pronto moda, enligt Matteo Wong, som säger att de har skapat "massor av jobb" för italienare.

Enligt en del bedömare är Italien det minst företagsvänliga landet i Väst Europa. Ändå har kineserna på bara några år skapat en helt ny ekonomi.

Många italienare retar sig på att kineserna har slagit dem i deras eget spel, nämligen att lura skattmasen och att kunna ta sig fram i den svårforcerade byråkratin. Och självklart smärtar det att den kinesiska offensiven har bidragit till att slå ut hälften av stadens cirka 6 000 italienska textilföretag. Samtidigt finns det i dag över 4 800 kinesiska företag i Prato som tillverkar och/eller säljer modeplagg, accessoarer och skor.

Modeindustrin i andra italienska städer som Puglia och Veneto fruktar att de står på tur för nästa offensiv, nu när kineserna skaffat sig ett fotfäste i Prato. Och kan något liknande inträffa i andra branscher i andra europeiska länder? frågar sig en del kommentatorer.

Teknik, innovation och välfärd

Därför är Kinas intresse för Sverige så stort

Vad vill Kina egentligen med Sverige och de övriga nordiska länderna? Vi är små länder som utgör en liten del av Kinas ekonomiska intressen, men ändå besöks vi av kinesiska ledare och kinesiska företag är intresserade av vår marknad och gör stora företagsuppköp, som exempelvis Geelys uppköp av Volvo.

AV KRISTINA SANDKLEF, kristinasandklef@yahoo.com

TOTALFÖRSVARETS FORSKNINGS-INSITUT, FOI:s Jerker Hellström begav sig på resa till de olika nordiska länderna förra hösten och träffade kinesiska diplomater, nordiska Kinakännare och byråkrater för att ta reda på vad Kina egentligen har för politiska prioriteringar i de nordiska länderna. Resultatet finns att läsa i en utmärkt rapport som utkom tidigare i år. För SCTC:s medlemmar kan rapporten *Kinas politiska prioriteringar i de nordiska länderna* (http://www.foi.se/ReportFiles/foir_3879.pdf) vara intressant att läsa då den går igenom hur Kina agerar i de nordiska länderna.

Hellström delar upp de kinesiska politiska prioriteringarna i Norden i olika delar. En av de viktigaste, som kan sägas utgöra grunden för de andra, är att Kina bevakar sina kärntressen. Dessa kärntressen cirklar kring hur Kinas kommunistparti ska kunna fortsätta sitta kvar vid makten hemma i Kina med bevarad politisk stabilitet och ha en hållbar ekonomisk utveckling, samtidigt som man understryker landets territoriella integritet och suveränitet. De senare aspekterna har fram-

för allt med politik att göra och innefattar att Kina ogillar när de nordiska ledarna träffar Dalai Lama eller att Sverige ger, i Kinas ögon kriminella, uigurer uppehållstillstånd. Likaså uppfattar Kina det faktum att Norge gav Nobels fredspris till Liu Xiaobo 2010 som en inblandning i Kinas inre angelägenheter.

Norden viktig region

För att upprätthålla Kommunistpartiets makt och klara av alla utmaningar som Kina står inför är Norden en viktig region för Kina, trots vår ringa storlek. De nordiska länderna har intressant teknik, som Kina gärna vill överföra hem, vilket gäller allt från specifikt djuphavsoljeborrning i Norge till återvinningsbar energi, clean tech och försvarsteknologi i samtliga länder. Ett återkommande ord som nämns med de nordiska länderna är innovation, vilket Kina också är intresserat av. Norden sitter på kunskap om Arktis, ett område som är intressant för Kina både ur transportsynpunkt, som alternativ sjöled till Europa, och för potentiella energifyn-

digheter. Ett annat område som intresserar Kina i Norden är den nordiska välfärdsmodellen, som lockar med sin jämlikhet och omvårdnad av de socialt utsatta.

Språngbräda in i EU

Enligt Hellström ser Kina också Norden som en språngbräda in i EU, vilket sannolikt är orsaken till att Kina har ett frihandelsavtal med Island. De nordiska länderna har dessutom inte bara intressant teknologi och innovation, utan vi har politisk stabilitet, vi är för frihandel och är mindre misstänksamma mot kinesiska intressen i våra länder. Slutligen är de nordiska länderna, precis som alla andra länder med kinesisk närvaro, en spelplats för att förbättra Kinas rykte, vilket de kinesiska ambassaderna alltid arbetar för. Bland annat har man anordnat seminarier med kinesiska forskare på Tibet för att bättra på Kinas rykte i Tibetfrågan och upplysa oss hur det verkligen ligger till, enligt Kina.

Rapporten är skriven på engelska och ger en gedigen genomgång av vad Kina har för intressen i Sverige och de andra nordiska länderna.

Den svenska programvaran Edge har dubbla användningsområden och kan därför användas både för civilt och militärt flyg. Foto: AFP/TT

Kinaaffären en väckarklocka:

Viktigt veta vem du gör affärer med

Det var i början av september som den så kallade Kinaaffären avslöjades av Svt:s Uppdrag Granskning. Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, hade använt Kungliga tekniska högskolan i Stockholm, KTH, som bulvan för att kunna slutföra försäljning och utveckling av programvaran Edge och därmed brutit mot EU:s vapenembargo mot Kina.

Kinaaffären visar på hur viktigt det är att veta vem man egentligen samarbetar med eller exporterar till. Genom nätverk som Sweden-China Trade Council, SCTC, kan du undvika de vanligaste fällorna.

AV KRISTINA SANDKLEF, kristinasandklef@yahoo.com

EU:S VAPENEMBARGO kom till i juni 1989, efter den blodiga upplösningen av protesterna på Himmelska fridens torg. Egentligen är EU:s vapenembargo bara en rekommendation och inte rättsligt bindande, och går ut på att EU-länder inte får exportera högteknologiskt försvarsmateriel till Kina. Olika länder har sina egna

tolkningar av embargot och exempelvis både Frankrike och Storbritannien anser att man inte får exportera dödliga vapen. På så vis kan de exportera ickedödliga vapen som jetmotorer, båtmotorer och annan utrustning till den kinesiska försvarsmakten. År 2012 utgjorde fransk export av militärt materiel till Kina runt 80 procent av

EU:s totala export av militärt materiel till Kina på 173 miljoner euro motsvarande drygt 1,578 miljarder kronor.

EU:s vapenembargo är idag starkt kopplat till mänskliga rättigheter, men även USA är en stark part i målet att behålla det. USA vill nämligen inte möta europeisk vapentechnologi, som ofta har inslag av amerikansk teknologi, i samband med en eventuell konflikt med Kina i Östasien. Givet det säkerhetspolitiska läget i regionen är denna oro befogad med ett ökat kinesiskt självsäkert beteende gentemot grannländerna.

Civil och militär användning

Det som dock kan vara krångligt för svenska företag är att det finns produkter med "dubbla användningsområden", vilket innebär att de kan användas både civilt och militärt. Det kan exempelvis gälla båtmotorer, som kan sitta på både civila och militära fartyg. I fallet med FOI/ KTH gällde det ett flygsimuleringsprogram, Edge, som ISP, Inspektionen för strategiska produkter, godkänt för civilt bruk, men det visade sig att det bolag KTH tänkte samarbeta med, CAE, China Aeronautical Establishment, var ett dotterbolag till den stora statliga jätten AVIC, China Aviation Industry Corporation. AVIC arbetar med att utveckla den inhemska flygplanstillverkningen i Kina, både inhemska stridsflygplan och civila plan som ska konkurrera med Boeing och Airbus i framtiden. Det fanns alltså en stor risk för att Edge skulle kunna komma att användas militärt.

Hur ska man då förhålla sig till Kina om man är ett svenskt företag med produkter som kan ha dubbla användningsområden? ISP rekommenderar att man först och främst kollar upp om ens produkt är "under kontroll". Det gör man lämpligast genom att gå till ISP.se och letar efter dokumentet Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 388/2012 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:129:0012:0280:SV:PDF>) under fliken "Regelverk" och därefter klicka på "Regelverk för produkter med dubbla användningsområden". Där kan man i ett PDFdokument söka sin produkt för att se om den är "under kontroll".

Slutanvändningsområde

Om produkten visar sig vara "under kontroll" måste man ansöka om tillstånd för export av produkten till Kina. Det gör man genom att kontakta ISP och uppger (det civila) slutanvändningsområdet för produkten. Slutanvändaren i Kina måste skriva på ett slutanvändarintyg gentemot den svenska staten att produkten endast

kommer att användas civilt och inte militärt. Om den kinesiska kunden missköter sig och exempelvis luras kommer det företaget att svartlistas hos ISP och de får aldrig mer köpa några produkter från Sverige. För den som känner sig osäker så kan man alltid kontakta ISP och be om att få ett förhandsbesked för att se om exporten av ens produkt skulle kunna gå igenom.

För den svenska exportör som "rårar" sälja produkter med dubbla användningsområden utan tillstånd till Kina väntar böter och i värsta fall fängelsestraff på upp till fyra år. ISP kan komma på olaglig export genom att produkter fastnar i tullen, men myndigheten får också information från underrättelsetjänster.

Om ens produkt inte är "under kontroll" är det dock fritt fram att exportera till Kina. Det enda undantaget är om produkten kan misstänkas användas för tillverkning av massförstörelsevapen, då det också är förbjudet och ISP lägger då produkten under kontroll.

Viktigt göra hemläxan

Slutligen kan det vara bra att poängtera vikten av att göra sin hemläxa som svensk exportör till Kina. FOI/KTH-affären visar på hur viktigt det är att veta vem man egentligen samarbetar med eller exporterar till. Om man känner sig osäker på huruvida företaget man ska exportera till arbetar med militära eller civila områden, eller om man känner att man skulle behöva mer information om den miljö produkten kan komma att användas i, bör man göra en ordentlig riskanalys innan man slutför affären. Det kan exempelvis gälla den politiska, geopolitiska eller militärpolitiska miljön, vilket var något som FOI/KTH verkar ha försummat, eller kanske inte heller velat, ta reda på mer om. För dessa ändamål är det värdefullt att ha tillgång till det nätverk som SCTC erbjuder, eftersom det där finns företag och personer med lång erfarenhet av att hantera denna typ av riskbedömningar. Genom SCTC:s nätverk, som ju går ut på att just nätverka företag emellan, kan man få hjälp av andras erfarenhet och på så vis säkerställa en kortare väg till konkreta affärer med reducerad risk.

I mars i år dödade en grupp svartklädda och knivbeväpnade uigurer 29 civila och skadade över 140 personer på tågstationen i Kunming i Yunnanprovinsen i sydvästra Kina. Det har blivit allt vanligare att terroristattacker med uiguriska gärningsmän inblandade rapporteras i kinesiska media. Foto: YU LI CHINA/EPA/TT

Uigurisk terrorism i Kina

Polariserade bilder förstärker osäkerheten

Det senaste året har terroristattacker som involverat uiguriska gärningsmän blivit allt vanligare i medierapporteringen från Kina. Bara under sommaren har det kommit flera rapporter om olika terrorattacker från Xinjiang, ofta riktade mot kinesiska myndigheter och hankineser.

Men det är svårt att få fram oberoende information om det som händer i Xinjiang, kinesisk media rapporterar den officiella versionen och exilorganisationer målar upp en annan bild samtidigt som utländska journalister sällan släpps in i provinsen. Situationen är mycket känslig och bilderna av händelserna är polariserade.

AV KRISTINA SANDKLEF, kristinasandklef@yahoo.com

DET SENASTE ÅRET har terroristattacker som involverat uiguriska gärningsmän blivit allt vanligare i medierapporteringen från Kina. Den 1 mars gav sig en grupp svartklädda, knivbeväpnade uigurer på oskyldiga kineser på tågstationen i Kunming och dödade 29 civila och skadade över 140 personer. I maj dödades minst 39 personer vid en liknande attack på en marknad i Urumqi. Den 28 oktober förra året exploderade en bil utanför Himmelska fridens port i Peking vid en självmordsattack med totalt fem döda, varav två civila offer. Under sommaren har vi fått allt fler rapporter om olika terrorattacker från Xinjiang, ofta riktade mot kinesiska myndigheter och Hankineser. I slutet av augusti avrättades åtta uigurer för inblandning i olika terrordåd och bombtrillverkning.

Vad är det då som händer i Xinjiang? Först och främst är det viktigt att komma ihåg att det är svårt att få fram helt oberoende information om vad som egentligen händer i Xinjiang, eftersom kinesisk media rapporterar den officiella versionen av händelserna och exilorganisationer rapporterar sin, ofta helt annorlunda, version. Utländska journalister släpps sällan in i Xinjiang för att rapportera från fältet och den icke-kinesiska nyhetsrapportering som finns, exempelvis från *Radio Free Asia*, ses som partisk av kinesiska myndigheter och är svår att verifiera för utomstående. Den intresserade kan själv gå ut på nätet och jämföra rapporteringen. Kort kan man konstatera att situationen i Xinjiang är mycket känslig för den kinesiska ledningen och det finns väldigt polariserade bilder av vad som händer i regionen.

En del analytiker menar att oroligheterna beror på år av hankinesiskt förtryck av Xinjiangs ursprungsbefolkning uigurer, som tidigare utgjorde majoriteten av befolkningen i regionen, men nu endast är 45 procent av befolkningen. Det kinesiska styret har inneburit att uigurererna marginaliserats, deras kulturyttringar förtryckts och deras krav på att få bestämma mer över sin autonoma region ignorerats. Idag sitter hankineser på de högsta posterna och uigurererna inte har lika mycket att säga till om, och många uigurer har svårt att hitta jobb, som istället tillsätts med inflyttade hankineser.

I det upplevda förtrycket ingår att de kinesiska myndigheterna försöker minska språkundervisning i uiguriska, men också att man försöker kringskära de muslimska uigurerernas religiösa aktiviteter, som traditionellt varit mer folkliga än fanatiska. Man har förbud mot religiös undervisning för minderåriga, förbud mot att kvinnor bär heltäckande slöjor, män uppmuntras raka av sina skägg, och det går rykten om att man tvingar muslimer att äta under ramadan. Detta leder till att en del uigurer radikaliserats och sökt sig till islamistiska organisationer och därefter begått terrordåd riktade mot kineser.

Frustration leder till upplopp

Andra analytiker, som professor Willy Lam på Hong Kongs universitet, menar att dessa terrorattacker snarare beror på uigurisk frustration med orättvisor i samhället och att de inte har någon bra dialog med myndigheterna kring dessa, vilket leder till upplopp i regionen. Det gör att man kan undra om en del terrorattacker ute på landsbygden i Xinjiang är riktiga terrorattacker och inte bara upplopp mot de styrande, något som sker överallt i Kina.

De kinesiska myndigheter har själva länge sett all form av missnöje mot det kinesiska styret i Xinjiang som uttryck för separatism och därför slagit ner hårt mot alla former av separatism, terrorism och extremism i Xinjiang. Idag samarbetar Kina med grannländerna i regionen genom *Shanghai Cooperation Organisation* med att bekämpa dessa "tre onda ting", vilket innebär att man repatrierar misstänkta terrorister till deras respektive hemland.

Spänningar mellan folkgrupper

Klart är att det finns spänningar mellan de hankinesiska och uiguriska folkgrupperna och att alla uigurer inte dansar magdans, serverar russin och äter Hami-melon, som man kan tro av den kinesiska propagandan. Det har under många år förekommit uiguriska jihadkrigare i olika

krig i den muslimska världen, från Afghanistan under Sovjetockupationen till dagens Syrien. Efter USA:s invasion av Afghanistan hamnade ett tjugotal uigurer i Guantanamo misstänkta för samröre med Al Qaeda. Sedan 9.11 finns även organisationen *East Turkestan Islamic Movement* (ETIM), som förmodas vara samma organisation som *East Turkestan Islamic Party* (ETIP), på FN:s lista över terrororganisationer, men det finns Xinjiangkännare som ifrågasatt ETIM:s existens. Kina har själva ett tjugotal olika uiguriska organisationer på sin lista över uiguriska terrororganisationer, inklusive *World Uighur Congress* (WUC).

Extra hög säkerhet

Hur stor är då risken för uiguriska terrordåd i Kina idag? Hittills har de flesta terrordåden skett i Xinjiang och främst riktat sig mot kinesiska myndigheter och hankineser, inte mot utlänningar. Det är mycket svårt att sja om risken för terrordåd utanför Xinjiang, eftersom de trots allt har inträffat. Det har även förekommit försök till terrordåd på kinesiska flygplan, exempelvis våren 2008 då en ung uiguriska försökte sätta eld på en bensinfylld coca cola-burk på toaletten på flyget från Urumqi till Peking, men övermannades av en flygvärdinna som kände lukten. Man kan anta att säkerheten på flygplatserna i Xinjiang och flyg dit är extra hög, liksom att kinesiska myndigheter försöker hålla koll på eventuella terrorister och hellre faller än friar.

Svenska ambassaden i Peking manar till största försiktighet vid besök i Xinjiang, och skriver på sin hemsida att man även ska vara uppmärksam och iaktta försiktighet vid vistelse på järnvägsstationer och andra knutpunkter i Kina.

Tidigare var uigurererna i majoritet, men fler och fler hankineser har flyttat till provinsen och uigurerernas krav på att få bestämma mer över sin autonoma region ignoreras.

Ai Weiwei och makten provocerar varandra

AV AGNETA ENGQVIST,
agneta@engqvist.cn

EN AVSTICKARE TILL Berlin i somras gav mig nya infallsvinklar på hur Kinas myndigheter kan behandla medborgare som de uppfattar som irriterande eller som ett hot mot makten. Det var konstnären Ai Weiweis stora utställning som lockade mig till den tyska huvudstaden.

Jaså, det är där alla pallarna är, var min första reaktion. Inte undra på att det länge varit svårt att hitta sådana på Panjiayuan, söndagsmarknaden i Peking. Tusentals runda trebenta träpallar täckte museets stora ljusgård.

Sedda uppifrån blev de inte bara en spännande mosaik, de vittnade också om alla de människor som i generationer slitit på de enklaste av möbler. Ai Weiwei ger pallarna en ny skönhet samtidigt som han förmedlar ett kollektivt minne.

Massverkan

Ai Weiwei är verkligen fenomenal på att slå an en storskalig sträng så att det blir en massverkan och en skönhetsupplevelse utöver det vardagliga. Nu var det träpallar, tidigare var det ett hav av handmålad solrosfrön i naturlig storlek i porslin.

Nästan allt som Kinas utomlands mest kände konstnär gör, blir intressant och tankeväckande. Att hans konst tilltalar så många i väst kan bero på att han tillbringade sina formativa år i New York och tog intryck av konceptuell konst och performance. Men motiven hämtar han alltid från Kina.

Han har också näsa för medarbetare med extraordinära kvaliteter. Medan han var inspär-rad av polisen i Peking för påstådda skattebrott fortsatte hans många anställda att till exempel räta ut armeringsjärn från hus som kollapsat vid jordbävningen i Sichuan 2008. Armeringsjärn som han använder i sin konst.

Giriga lokalpolitiker

Ai Weiwei har länge kämpat för att ta reda på hur många barn som dog då och har försökt att samla ihop namnen på de omkomna. Hittills omfattar listan 5 200 namn. De dog därför att deras skolor

var undermåliga byggen, eftersom pengarna för att göra dem jordbävningssäkra i stället hamnade i fickorna hos giriga lokalpolitiker och byggentreprenörer.

Han har bearbetat katastrofen i Sichuan i många former som delvis återkom i Berlin. Han retade upp myndigheterna till den grad att de skickade huliganer som misshandlade honom svårt.

På utställningen visade han också en kopia i skala 1:1 av det rum där han satt inlåst under 81 dagar 2011 utan att någon visste var han fanns och utan att han kunde kommunicera med omvärlden.

Hans häkte på en hemlig militärbas utanför Peking liknade ett ordinärt kinesiskt hotellrum utan några större finesser med en säng, en stol, ett enkelt bord och intill en toalett och ett handfat. Inget annat. Här skulle man väl kunna bo, tänkte jag. Men så fick jag veta att Ai Weiwei aldrig var ensam. Han hade alltid en vakt tätt inpå sig, aldrig längre bort än 80 centimeter, vare sig han låg i sängen, satt vid bordet eller var på toaletten – förutom tre övervakningskameror.

Psykisk tortyr

”Polisen har tillgång till psykologer och experter på hjärntvätt.” Det har Zeng Jinyan berättat. Hon var gift med regimkritikern Hu Jia och har därför tvingats uppleva en liknande tortyr som Ai Weiwei fick utstå – fast i sitt eget hem.

Polisen tog sig rätten att slå sig ner i eller utanför parets lägenhet, de störde hennes nattsömn, de hotade att ta deras lilla dotter. Hon säger att denna psykiska tortyr drabbar även andra familjemedlemmar, andra familjer och släktingar till personer som väckt partiets missnöje.

Släkt och vänner var urledsna på makarna och polisen eftersom de också blivit trakasserade.

”Många gånger önskade jag att det var jag som var i fängelset. Jag hade blivit isolerad från samhället av polisen”, säger Zeng Jinyan.

Sweden-China Trade Council från A till Ö

AFFÄRSIDÉ

Sweden-China Trade Council ska underlätta medlemmarnas strategival, öka deras kunskaper om Kina, skapa och underlätta affärskontakter samt aktivt bidra till erfarenhetsutbyte medlemmarna emellan.

DÅ OCH NU

Sweden-China Trade Council bildades 1980 av Svenska Handelskamarförbundet, Sveriges Exportråd, Sveriges Grossistförbund och Sveriges Industriförbund. Vid denna tid blev ”two-way trade” viktigare för Kina och landet behövde öka sin export för att kunna förverkliga importplanerna. Målsättningen då var att Kina skulle vara en modern industrination år 2000.

För att Sverige skulle kunna hävda sig i konkurrensen på den kinesiska marknaden ansågs en ökad gemensam satsning nödvändig. Bildandet av Sweden-China Trade Council gav svenska företag som ville satsa på Kina bättre förutsättningar.

Sedan 1996 är Sweden-China Trade Council en fristående ekonomisk förening med inriktning på affärsskapande, kunskapshöjande och nätverksbyggande verksamhet.

FINANSIERING

Medlemsverksamheten finansieras med årsavgifter. Information om årsavgifter lämnas av Elisabet Söderström (se Kontaktperson). Business Sweden ersätter Sweden-China Trade Council för viss exportfrämjande information.

KONTAKTPERSON

Elisabet Söderström, vd
Tel 08-588 661 11, fax 08-588 661 90,
e-post info@sctc.se

KUNSKAPSBANKEN

Utnyttja andras kunskap och erfarenhet – och undvik andras misstag. Medlemsföretagen i Sweden-China Trade Council besitter tillsammans en enorm erfarenhet av och kunskap om affärer med och i Kina. Något som finns tillgängligt för alla medlemsföretag.

MEDLEMMAR

Sweden-China Trade Council är ett nätverk med drygt 200 medlemsföretag. Majoriteten ägnar sig åt exportaffärer, ett växande antal är importörer och ett femtiotal tjänsteföretag.

MEDLEMSSERVICE

- **INFORMATION.** Den information du som medlem i Sweden-China Trade Council får del av är kontaktskapande, kunskapshöjande och affärsskapande.
- **NYHETSBRÉV.** Du får nyhetsbrevet, en rik, aktuell källa till kunskap, sex gånger per år.
- **RÅD&SVAR.** Som medlem kan du fråga om och omkring kinahandel. Vår kunskapsbank står öppen för dig.
- **AFFÄRSKONTAKTFÖRMEDLING.** Bl a genom träffar med kinesiska VIP-delegationer.
- **REMISSFUNKTION.** Sweden-China Trade Council fungerar som remissinstans för kinarelaterade handels- och investeringsfrågor.
- **SEMINARIER.** Regelbundna seminarier och symposier breddar och fördjupar kunskaperna.
- **FRUKOSTMÖTEN.** En tidseffektiv mötesform som kompletterar seminarierna.
- **HEMSIDAN.** www.sctc.se har en medlems-log in som ger dig tillgång till värdefull information, bl a medlemsregister med kontaktpersoner.

SAMARBETEN I SVERIGE OCH KINA

Samarbete är en förutsättning för alla nätverk. Sweden-China Trade Council har ett mycket gott samarbete med företag, myndigheter och organisationer i Sverige och Kina.

Huvudsakliga samarbetspartner i Sverige är Business Sweden, Kinarådet, Svensk Handel, Näringsdepartementet, Utrikesdepartementet och Kinas ambassad.

I Kina har nätverket samarbetsavtal med bl a Kantons stads regering samt China International Trust & Investment Group och China Shipbuilding Trading Co., Ltd i Peking.

STYRELSE

Sweden China Trade Councils styrelse består av 20 ledamöter från olika svenska medlemsföretag samt myndigheter. Den aktuella styrelsen redovisas på www.sctc.se.

ÖVRIG INFORMATION

Det finns mer att berätta om Sweden China Trade Councils verksamhet. Och du har säkert flera specifika frågor som du vill ställa. Välkommen att höra av dig till Elisabet Söderström på tel 08-588 661 11. Eller e-post, info@sctc.se.

